

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

På et møde i Nordisk Råds økonomiske udvalg, der afholdtes på Voksenåsen den 19.-20. august 1961, fremsatte fhv. statsminister K. A. Fagerholm, Finland, formanden for det norske Stortings udenrigsnævn, Finn Moe, og formanden for det svenske folkeparti, Bertil Ohlin, i fællesskab forslag om, at Nordisk Råd skulle opfordre de fem landes regeringer til at træffe foranstaltninger til indgåelse af en almindelig nordisk samarbejdsoverenskomst.

For at fremme sagen udarbejdede Nordisk Råds sekretariat efter anmodning fra rådets præsidium i oktober 1961 et udkast til en sådan samarbejds-overenskomst. På dette grundlag drøftedes sagen på det nordiske statsministermøde i Hangö den 11.-12. november 1961, og statsministrene besluttede at lade udarbejde et foreløbigt forslag til en samarbejdsoverenskomst til forelæggelse på Nordisk Råds 10. session. Arbejdet hermed skulle tage sit udgangspunkt i det af sekretariatet udarbejdede overenskomstudkast og skulle i øvrigt gennemføres i samarbejde med Nordisk Råds sekretariat.

Efter statsministermødet videreførtes arbejdet med overenskomstudkastet i et fællesnordisk embedsmandsudvalg. I slutningen af januar d. å. havde dette udvalg afsluttet arbejdet med udarbejdelsen af teksten til udkastet, og i midten af februar d.å. oversendte hver af de fem regeringer overenskomstudkastet til Nordisk Råd med anmodning om, at rådet på sin 10. session ville fremkomme med en udtalelse vedrørende udkastet.

Som resultat af drøftelserne på rådets 10. session, der afholdtes i Helsingfors i dagene 17.-23. marts d. å., besluttede rådet at henstille til regeringerne at indgå en overenskomst svarende til det af regeringerne fremsendte udkast, idet rådet dog foreslog enkelte ændringer heri, således bl. a. vedrørende Nordisk Råds placering i det nordiske samarbejde, jfr. bemærkningerne nedenfor vedrørende overenskomstens bestemmelser om formerne for det nordiske samarbejde.

Umiddelbart efter behandlingen i Nordisk Råd undertegnede overenskomsten den 23. marts d. å. i den af rådet anbefalede form på de fem landes vegne af medlemmer af de respektive regeringer, for Danmarks vedkommende af statsministeren.

Overenskomstens oprettelse må i første række ses i forbindelse med den senere tids udvikling i de europæiske markedsproblemer. De nordiske landes regeringer har i den foreliggende situation i overensstemmelse med ønskerne i Nordisk Råd ved ind-

gåelsen af en almindelig nordisk samarbejdsoverenskomst besluttet at skabe en traktatmæssig ramme for det eksisterende rigt udviklede samarbejde mellem de nordiske lande og samtidig tilvejebringe det bedst mulige grundlag for de fremtidige bestræbelser for at bevare og videreudvikle dette nordiske samarbejde under fuld hensyntagen til hvert af de nordiske landes ønske om på den måde, der stemmer bedst med det pågældende lands samlede forudsætninger, at finde sin plads i det europæiske samarbejde. En følge heraf er, at der i overenskomsten ikke er optaget forpligtelser, der kunne være uforenelige med forpligtelser, der følger af tiltrædelse af traktaten om Det europæiske økonomiske Fællesskab eller associering med dette.

Ifølge overenskomsten forpligter de nordiske lande sig på en række for det nordiske samarbejde betydningsfulde områder til at tilstræbe en styrkelse og fortsat udvidelse af samarbejdet. Foruden præambelen, hvori regeringerne fastslår viljen til at videreudvikle samarbejdet, indeholder overenskomsten følgende afsnit: Indledende bestemmelse (art. 1), retsligt samarbejde (art. 2-7), kulturelt samarbejde (art. 8-13), socialt samarbejde (art. 14-17), økonomisk samarbejde (art. 18-25), samarbejde på samfærdselens område (art. 26-29), samarbejde i øvrigt (art. 30-34), formerne for nordisk samarbejde (art. 35-38) samt slutbestemmelser (art. 39 og 40).

Om samarbejdsoverenskomstens enkelte bestemmelser bemærkes følgende:

Den *indledende bestemmelse* (art. 1) fastslår, at de nordiske lande skal bestræbe sig på at bevare og yderligere udvikle deres indbyrdes samarbejde på det retslige, det kulturelle, det sociale og det økonomiske område såvel som i spørgsmål vedrørende samfærdselen, jfr. i øvrigt de særlige bestemmelser herom i overenskomstens følgende afsnit.

Afsnittet om *retsligt samarbejde* (art. 2-7) indeholder bestemmelser om arbejdet med at øge den retslige ligestilling mellem statsborgere i de nordiske lande, om adgangen til at erhverve statsborgerskab i et andet nordisk land og om forbrydelser og strafferetlige retsfølger, om samordning af lovgivning og om fuldbyrdelse af afgørelser truffet af domstole eller andre myndigheder.

Afsnittet vedrørende *kulturelt samarbejde* (art. 8-13) indeholder bestemmelser om undervisning i de øvrige nordiske landes sprog, kultur og samfundsforhold, adgangen til at studere og aflægge eksaminer i de øvrige nordiske lande, samordning af uddannel-